

Мордовія

Леонід Полтава

Видатному митцеві Опанасові Заливасі

У Нью-Йорку

Очима — вікна.
А в кімнаті
Високі чола білих стін.
Будь хоч і сто раз головатий —
Ти перед ними сам, один:
Високі чола білих стін,
Що мовчки хиляться до тебе...
За вікнами — ньюйоркське небо.
В паризьких рамах — небо України.
По радіо — розкішний Каталані...
Але морозять невідступні стіни,
Немов і я вже з вами на засланні:
Зника Нью-Йорк, і в нім переходовий я,
Бо справжня лиш вона — Мордовія.
Летять волторн стрімкі потоки,
Сміються й плачуть скрипалі, —
Купаюсь в радощах барокко
Серед весняної землі...
А в тебе
Вистежені кроки
Та й ті —
Землею без землі.

У Мордовії

Глуха печаль снігів Мордви.
Мордва. Мордовія!.. —
Погорда
В самому слові, а живи!
Встає всесвітній держиморда
З-поза залізної трави.
Поросте залізною травою
Не одно чоло.

Над тобою, спражньою, живою —
Лапу занесло!
Ти — предвісником аварії,
Чи вогнем нових ракет?
"Хороша страна Болгария,
А России лучше нет!"
Не росте, не повнокровіє
Твій сибірський силует.
"Хороша страна Мордовия,
Но России лучше нет!"...
Б'ють босоніж Ванька з Машею
Із гармошкою ракло.
Всеросійською парашею
Вже й за Місяць потягло...

У Нью-Йорку

Високі чола білих стін.
В чужинній рамі — українське небо.
Надколений філадельфійський дзвін
Ще не дзвенить, Нездолана, для тебе.
Мені ж під руку трапивсь Каталані...
Усе навкіс, на скошенім екрані.
І засмутилася жоржина —
Моя дружина.

У Києві і в світі

(Комуністи вибили Шевченківський вітраж у Київському університеті ім. Тараса Шевченка — роботи Алли Горської, Опанаса Заливахи та ін. друзів).

Їх вибивали серед ночі
Із люті сковані ножі;
Виколювали —
Наче очі мого народу! —
Вітражі:
В мовчанні університету,
В заціпленні зімлілих стін
Трошили вітражі Поета
Усіх на світі Україн.
"Вперьод, за Леніна!" — і з маху

У скло, неначе у чоло!..
І Опанаса Заливаху
Північним снігом примело...
Дізналась Непокірна Алла.
На Гірці сонце зустріча.
Не витримала, заридала
Край Володимира плеча:
— І доки будемо в полоні?!
Але Шевченка горда мідь
І в Києві, і в Вашінгтоні,
Не похитнувшись, — стоїть!

Народня пісня про Опанаса Заливаху

Опанасе, Опанасе,
Золотії руки,
За що тебе, Опанасе,
Кинули на муки?

За те, брате Опанасе,
Що в чужім розгоні
Вигарцьовують під нами
Мальовані коні!

Хай би були розбійники,
Святії чи юди,
Та між нами, Опанасе,
Мальовані люди!

Хай би були, Опанасе,
Чи добрі, чи злії,
Та не мертві, а живії,
Живії, живії!..

Усесвітні задвірки

Летять волторн стрімкі потоки,
Сміються й плачуть скрипалі, —
Купаюсь в radoщах барокко
Серед залізної землі...
А в тебе —

Вистежені кроки,
Та й ті
Землею
Без
Землі.
Холонуть очі-холодини.
Гріхи вклоняються гріхам.
Нема вселюдської людини,
Але живий останній хам,
Якому й музика, мій Боже,
Ніщо уже не допоможе:
Твої воскресні вітражі
Йому ворожі і чужі.

В Україні-Мордовії

Гусинці. Харків. Ленінград.
Зелений Клин. Вітри Сибіру...
Та Україні ти повірив,
Позбувшись чужих принад.
У непокірний Станиславів
Щаслива доля привела,
І крила крилились —
для слави
Всеукраїнського орла,
І загорялися вогнями
Пекучих фарб твої сонця;
Сорочка, вишита піснями,
Була до серця й до лиця!
Ти оспівав, та не чужинку,
Не голоножицю бездіт...
Свою безсмертну українку
Ти вивів павою у світ!..
І повели... в мордовські далі,
І далі все, як у кіно,
І мов колись на Кос-Аралі
Упало знов: "Запрещено!"
Сконфіскували й фарби, брате,
Що об'явилося — замаж!
Лиш одного не зруйнувати:
Душа, мій брате,— не вітраж!

У Нью-Йорку

Летять волторн стрімкі потоки,
Сміються й плачуть скрипалі,
Купаюсь в радощах барокко
Серед бурхливої землі...
А в тебе —
вистежені кроки,
Та й ті — землею без землі.
Кружляють ночі кажанами.
Останній хам нагнувся над нами.
Очима — вікна.
А в кімнаті
Високі чола білих стін.
Будь хоч і сто раз головатий —
Ти перед ними сам, один!
Морозить невідступні стіни
Гарячкою великих душ...

У Мордовії

Тебе іще немає, Україно,
А вже явивсь твій Муж!
Червоні очі правда коле,
І, мов пістолями до скронь —
Юрка Чупринки, Чорновола
І Караванського вогонь!
Кружля надія синім птахом,
Гримить новітній заповіт:
До тебе, друже Заливахо,
Ще прийде позувати світ!
До серця тулиш, мов до рани,
Вістки невтішні із ООН;
Вже і в сипучі тегерани
Заповз земний хамелеон;
І червом у народну душу
Впивається розтлінне зло...

У Нью-Йорку

П'ю музику... А душу сушить

Оте надламане крило...
Летять волторн стрімкі потоки,
Сміються й плачуть скрипалі,
Купаюсь в радощах барокко
На Вашінгтоновій землі...
А в тебе
Вистежені кроки,
Та й ті
Землею без землі!

Завтрішнє

Глуха печаль: снігів століття,
Сухої крові, мертвих мрій
І патентованих повій
Без міжнароднього лахміття!.. —
Є чим тривожитися, брате!..
Але росте народній Муж:
Нічого вже не вдіють ґрати
Супроти повнокровних душ!
Весняний гін і рев свободи
Не приховати за міраж,
Не знищити тебе вже зроду,
Бо велична душа народу —
Це не вітраж!